

Nuorten aloitteet 1.7.–31.12.2021

Nuorten aloitteita on saapunut 1.7.–31.12.2021 välisenä aikana yhteensä kaksi kappaletta.

- Nuorten aloite, ilmastonmuutoksen vaikutukset paremmin huomioon kerrostalorakentamisessa
- Nuorten aloite, lämpöeristykseen ja puustoihin

Molemmat aloitteet koskevat kaupunkiympäristön toimialaa. Koonti sisältää nuorten tekemät aloitteet sekä apulaispormestarin vastaukset.

Lisätiedot: Heli Kinnula, suunnittelija, puhelin: 310 89144, heli.kinnula(a)hel.fi

<p>1. Aloite</p>	<p>HEL 2021-008123</p> <p>Aloite vireillä 3.7.2021</p> <p>Nuorten aloite, ilmastonmuutoksen vaikutukset paremmin huomioon kerrostalorakentamisessa</p> <p>Tänä vuonna kesäkuussa oli vain viisi päivää, jolloin missään päin Suomea ei ollut hellettä. Helsingin Kaisaniemen keskilämpötila tämän vuoden kesäkuussa oli 19,3 astetta, mikä on 177-vuotisen mittaushistorian korkein lukema.</p> <p>Vaikka ilmastonmuutoksella ei pystytä selittämään kaikkia sään ääri-ilmiöitä, on todistettu, että se vaikuttaa ääri-ilmiöiden voimakkuuteen ja keston. Odotettavissa on, että tulevaisuudessa kesällä on pitkiä ja kuumia hellejaksoja, jotka panevat jo perusterveen ihmisen kestävyys kovalle, puhumattakaan erityis- ja riskiryhmistä.</p> <p>Niin kutsutussa asumisterveysasetuksessa (545/2015) määritellään suurimmaksi hyväksyttäväksi huoneilman lämpötilaksi lämmityskauden ulkopuolella 32 celsiusastetta. Tämä on liikaa, ja jo esimerkiksi 26 asteen jatkuva sisälämpö viikkojen ajan vaikuttaa negatiivisesti muun muassa keskittymiskykyyn, terveyteen ja unen laatuun.</p> <p>Kerrostaloasumisessa asukkaiden mahdollisuudet vaikuttaa itse kodin viilennysratkaisuihin ovat rajatummat, kuin omakoti- ja rivitaloasumisessa johtuen muun muassa taloyhtiön tai vuokranantajan vastustuksesta.</p> <p>Kaupunki voi omalta osaltaan vaikuttaa asumishuoneistojen lämpötilan pysymiseen terveellisellä ja mukavalla tavalla muun muassa seuraavilla tavoilla:</p> <ul style="list-style-type: none">- Uusiin Heka-asuntoihin asennetaan vakiovarusteena huoneilmaa viilentävät ilmastointilaitteistot, kuten esimerkiksi ilmalämpöpumput. Myös vanhoihin Heka-asuntoihin lisätään ilmastointilaitteistot peruskorjausten yhteydessä, mikäli se on rakennusteknisesti mahdollista.- Selvitetään, onko uusiin kaavoihin mahdollista lisätä kaavamääräys, että kerrostaloihin tulee rakentaa kiinteä viilennysratkaisu osana ilmastonmuutoksen aiheuttamien ongelmien varautumista- Kaupunki alkaa myöntämään hissiavustuksen kaltaista tukea ilmastointilaitteiden asentamiseen.
----------------------	---

Toimiala	Kaupunkiympäristön toimiala
Vastaus	<p>Vastaus pvm: 22.10.2021</p> <p>Nuorten aloite ilmastonmuutoksen huomioimisesta kerrostalorakentamisessa</p> <p>Hyvä Aloitteentekijä, kiitos aloitteestasi! Tartuit hyvin tärkeään ja akuuttiin asiaan. Kävin aloitettasi läpi kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituksen ja asuntotuotannon sekä kaupunginkanslian asuminen-yksikön kanssa. Käyn seuraavaksi tekemäsi ehdotukset yksi kerrallaan läpi:</p> <p>1.Uusiin Heka-asuntoihin asennetaan vakiovarusteena huoneilmaa viilentävät ilmastointilaitteet, kuten esimerkiksi ilmalämpöpumput. Myös vanhoihin Heka-asuntoihin lisätään ilmastointilaitteet peruskorjausten yhteydessä, mikäli se on rakennusteknisesti mahdollista.</p> <p>Heka-asuntoihin tai muihin kaupungin tuottamiin asuntoihin ei nykyisin asenneta vakiona viilennystä. Poikkeuksiakin löytyy, uudiskohteessa esimerkiksi tuleva Hekan energiapilottikohte Kalasatamaan, sekä Hekan peruskorjauskohteessa Koroistentiellä Ruskeasuolla. Molemmiskohteissa käytetään keskitettyä viilennysratkaisua.</p> <p>Selvitämme parhaillaan Att:ssa (asuntotuotanto) energiatehokkainta ratkaisua kerrostaloasuntojen viilentämiseen. Tällä hetkellä suunnittelussa varaudutaan keskitettyihin ratkaisuihin, joissa tarvittava tekniikka voidaan lisätä mahdollisen viilennystarpeen ilmetessä. Maalämpökohteissa viilennys on usein mahdollista toteuttaa energia- ja kustannustehokkaasti ja maalämpö onkin jo ollut jonkin aikaa ensisijaisena energiatuotantomuotona kaupungin omassa tuotannossa. Huoneistokohtainen ilmalämpöpumppu ei ole viilentämiseen paras ratkaisu, mm. niihin liittyvien huolto, asennus, ääni, kondenssivesi ja ulkonäkösymysten takia. Ilmalämpöpumppu vaatii myös ulkotilaa ulkoyksikön sijoittamiselle eikä sellaista ole mahdollista kaikissa tapauksissa osoittaa.</p> <p>Huoli asuntojen kasvavasta yllämmöstä on oikea. Nykyisin hankkeissa kiinnitetään huomiota etenkin passiivisiin auringonsuojamenetelmiin, mm. ikkunat varustetaan vakiona sälekaihtimilla ja suurten ikkunapintojen avaamista aurinkoisein ilmansuuntiin vältetään. Mahdollisuuksien mukaan läpituulettamismahdollisuutta hyödynnetään asuntojen pohjaratkaisuissa, toki etenkin pienemmissä asunnoissa tämä ei ole aina mahdollista. Ilmastonmuutoksen hillitsemisen kannalta paras ratkaisu on energiaa kuluttamaton passiivinen yllämpösuojaus ilman koneellista viilennystä.</p> <p>Att:n näkemyksen mukaan viilennykseen ei tulisi ottaa kantaa asemakaavassa. Rakennukset suunnitellaan kaupungin tavoitteiden ja voimassaolevien rakentamismääräysten pohjalta. Mikäli viilennyksestä on tarpeen määrätä, sen tulee tapahtua rakentamista koskevien lakien ja määräysten kautta. Viilennyksen toteuttaminen voi tapauksesta riippuen nostaa rakentamisen kustannuksia merkittävästi ja helsinkiläinen asuminen kamppailee jo nykyisillä vaatimuksilla kustannusten kipurajoilla, ainakin kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa.</p> <p>2.Selvitetään, onko uusiin kaavoihin mahdollista lisätä kaavamääräys, että kerrostaloihin tulee rakentaa kiinteä viilennysratkaisu osana ilmastonmuutoksen aiheuttamien ongelmien varautumista</p>

Kiinteä viilennysratkaisu parantaa selkeästi asumisviihtyisyyttä ja on sen vuoksi erityisen kannatettava varauduttaessa ilmastonmuutokseen.

Jos jäähdytystä koskevat vaatimukset nostetaan kaavamääräystasolle laajemmin, määräyksillä on pidettävä huoli, etteivät ne ole vastoin Helsingin hiilineutraaliustavoitetta. Jäähdytyksen toteuttamisen tapa vaikuttaa merkittävästi järjestelmän energiankulutukseen ja sitä kautta hiilipäästöihin. Toinen esimerkki järjestelmästä, jossa jäähdytyksellä voi olla merkittävä rooli kestävän energijärjestelmän osana, on maalämpö. Pumppaamalla jäähdytyksestä syntyvää ylimääräistä lämpöä maalämpökaivoihin voidaan pidentää merkittävästi järjestelmän käyttöikä.

Toinen merkittävä asia on myös määräyksen vaikutus asuntojen rakentamiskustannuksiin. Minkä verran asukkaat ovat valmiita maksamaan lisähintaa asumisviihtyisyyden nostosta. Kustannusvaikutukset asuntojen neliöhintoihin pitää selvittää.

Kaikki ilmastonmuutoksen sopeutumiseen liittyvät asemakaavamääräykset tähtäävät urbaanin alueen olosuhteiden turvaamiseen äärioloissa, kuten lämpösaarekeilmiön lieventämiseen helleaaltojen aikana. Viilennystarvetta voidaan myös vähentää esimerkiksi viherkatoilla. Niillä voidaan vähentää sekä rakennuksen lämmitysenergian kulutusta että jäähdytyksen tarvetta.

3. Kaupunki alkaa myöntämään hissiavustuksen kaltaista tukea ilmastointilaitteiden asentamiseen

Kaupungin hissiavustus myönnetään erillisen hakemuksen perusteella jälkiasennushissin rakentamiseen olemassa olevaan, hissittömään asuinkerrostaloon. Hissiavustuksen määrä on 10 prosenttia hyväksytyistä hankintakustannuksista, ja hissiavustusta voidaan hakea sen jälkeen, kun Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on myöntänyt hankkeelle avustuksen. ARA:n avustuksen suuruus on 50 prosenttia hankintakustannuksista. Hissiavustuksen tapaista valtion avustusta ilmastointilaitteiden asentamiseen ei ole olemassa.

Nuorten aloite on erittäin ajankohtainen, ja asiaa olisi hyvä lähestyä kaupunkiorganisaatiossa kokonaisvaltaisesti ja arvioida erilaisia jäähdytyksen toteutusvaihtoehtoja, kustannuksia ja vaikutuksia. Olennaista on erilaisten kannustimien ja toisaalta sääntelyn välinen suhde. Uudistuotannossa erilaiset kokonaisratkaisut (talo, kortteli, alue) lienevät tulevaisuudessa tarkoituksenmukaisempia kuin yksittäisiin asuntoihin liittyvät ratkaisut. Valtaosa Helsingin asutokannasta on kuitenkin olemassa olevaa, joten myös erilaiset jälkiasennettavat jäähdytysratkaisut ovat keskeisiä.

Yksittäin asennettavia ilmalämpöpumppuja voidaan tällä hetkellä asentaa pientalojen lisäksi ainoastaan parvekkeellisiin kerrostaloasuntoihin, joissa lämpöpumpun ulkoyksikkö ei näy katukuvaan. Avustuksen näkökulmasta tasapuolisuus ei tällöin kerrostalokannassa toteudu, koska kaikissa asunnoissa ei ole parvekkeita. Keskitetyt järjestelmät ovat tehokkaita, ja niitä voidaan olemassa olevaan asutokantaan toteuttaa kustannustehokkaimmin esimerkiksi putkiremontin yhteydessä. Tällöinkin asukkaat voivat usein valita, ottavatko viilennyksen omalla kustannuksellaan käyttöön. Kaukojäähdytys on tällä hetkellä mahdollinen vain keskusta-alueella. Tällöinkin esimerkiksi putkiremontti on toteutukseen kustannustehokkain ajankohta.

	<p>Lopuksi</p> <p>Kaupunginvaltuusto hyväksyi juuri uuden kaupunkistrategian, jossa todetaan, että "ilmastokriisin torjuminen on ihmiskunnan yhteinen haaste, jonka puolesta haluamme Helsingin tekevän osuutensa ja mieluiten enemmän kuin oman osuutensa. Samalla tulee jatkaa sopeutumista ilmastonmuutoksen seurauksiin tavalla, jolla suojaamme helsinkiläisten elämänmuotoa, infrastruktuuria ja omaisuutta." Helsinki aikaisti hiilineutraalisuustavoitteensa vuoteen 2030 ja hiilinollatavoite asetettiin vuoteen 2040. Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelma uudistetaan, ja sen osana laaditaan toimenpiteet muun muassa liikenteen ja rakentamisen päästöjen vähentämiseksi.</p> <p>Ilmastonmuutokseen sopeutumisen yhdeksi painopisteeksi on valittu rakennusten ilmastokestävyys. Osana tätä työtä on tarkoitus tarkastella ilmastonmuutoksen myötä muuttuvia rakennusten kuormitustekijöitä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että rakentamismääräyksissä asetetaan raja-arvot asuntojen sisäolosuhteille, mukaan lukien lämpötilakuormat. Rakentajien on siis varmistettava, että lämpötilakuormat eivät ylitä. Emme käytännössä määrää keinoja, vaan varmistamme lopputuloksen. Näin pystymme varmistamaan, että kussakin kohteessa päästään hyvään lopputulokseen parhailla mahdollisilla keinoilla.</p> <p>Helsingin ilmastoteoista löytyy paljon tietoa alla olevasta sivustosta:</p> <p>https://helsinginilmastoteot.fi/</p> <p>Kuumuuden lisäksi asuinrakennukset ovat rankkasateiden, yltyvien tuulien ja merenpinnan nousun armoilla. Sään ääri-ilmiöt yleistyvät ja haastavat rakennettua ympäristöä. Uuden strategian siivittämänä, Helsinki on matkalla kohti hiiletöntä ja sään ääri-ilmiöihin sopeutunutta elämää.</p> <p>Lisätiedot:</p> <p>Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045 anna.villeneuve(a)hel.fi Kaisa-Reeta Koskinen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 22816 kaisa-reeta.koskinen(a)hel.fi</p> <p>Anni Sinnemäki apulaispormestari</p>
Linkki	<p>https://ruuti.munstadi.fi/aloitteet/nuorten-aloite-ilmastonmuutoksen-vaikutukset-paremmiin-huomioon-kerrostalorakentamisessa/</p>

2. Aloite	<p>HEL 2021-008574</p> <p>Aloite vireillä 27.7.2021</p> <p>Nuorten aloite, löhöilypenkkejä rantareitille ja puistoihin</p> <p>Katajanokalla Vyökadun vieressä olevassa puistossa on penkkejä, joissa voi makoilla. Näissä penkeissä on keksitty jotain, mutta kehitys on valitettavasti jäänyt puolitiehen. Löhöilypenkit</p>
--------------	--

	<p>ovat mitä mainioin idea: niillä voi viettää vaikka koko päivän ihaillen maisemia, katsellen ohikulkevia ihmisiä, nauttien elämästä.</p> <p>Penkkien ongelmaksi muodostuu kuitenkin niiden kapeus. Vyökadun vieressä olevassa puistossa olevat penkit ovat niin kapeita, ettei niille mahdu mukavasti kahta ihmistä. Eli, et voi löhöillä päivääsi pois kenenkään toisen kanssa.</p> <p>Näitä penkkejä voitaisiin kehittää edelleen niin, että niiden leveyttä suurennetaan. Näitä levennettyjä penkkejä voidaan sitten ripotella puistoihin sekä kantakaupungin rantareitin varrelle sopiviin maisemakohtiin.</p>
Toimiala	Kaupunkiympäristön toimiala
Vastaus	<p>Vastaus pvm: 11.10.2021</p> <p>Nuorten aloite löhöilypenkeistä rantareiteille ja puistoihin</p> <p>Hyvä Aloitteentekijä, kiitos aloitteestasi! Kysyin kaupunkitila- ja maisemasuunnittelusta, miltä aloitteesi heistä kuulosti: He pitivät sitä oikein hyvänä ja helposti toteutettavana - alkuun esimerkiksi niin, että kaksi penkkiä asennetaan vierekkäin, kiinni toisiinsa. Toiveita kaupungin kalustevalikoiman laajentamiseksi ja monipuolistamiseksi on tullut muitakin, ja tavoitteena on, että yleisillä alueilla tarjotaan monipuolisesti istuskelu- ja oleskelumahdollisuuksia. Itse pidän Kauppatorin uusista puisista "saarista". Tuomiokirkon portaat ovat myös upeat!</p> <p>Alla on linkki kaupunkitilaohjeeseemme, jossa on paljon mielenkiintoisia ja tuttuja asioita. Uusia kalustekortteja laaditaan kun käyttöön otetaan hyviä kokemuksia synnyttäneitä, alussa kokeiluista lähteneitä kalusteita. Ehkä kahden löhöiltävästä penkistä saadaan kalustekortti.</p> <p>https://kaupunkitilaohje.hel.fi/haku/</p> <p>Päätöksenteossa on tällä hetkellä samaan aihepiiriin liittyvä valtuustoaloite (Kylk 5.10.2021, josta menee vielä kaupunginhallituksen kautta valtuustoon). Valtuutettu Katju Aro esittää, että kaupunki kartoittaa kaupunkikonsernin omassa hallinnassa olevat julkiset ulko- ja sisätilat, joissa kaupunkikalusteilla on ns. vihamielisen arkkitehtuurin piirteitä jäsien jälkeen vaihtaa paikkoihin uudet, inklusiivisemmat ja ihmisystävällisemmät kalusteet.</p> <p>Lisätiedot:</p> <p>Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045 anna.villeneuve(a)hel.fi Tomas Palmgren, projektinjohtaja, puhelin: 310 38586 tomas.palmgren(a)hel.fi</p> <p>Anni Sinnemäki apulaispormestari</p>
Linkki	https://ruuti.munstadi.fi/aloitteet/nuorten-aloite-lohoilypenkkeja-rantareitille-ja-puistoihin/

